FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

Si aduersus libertatem &c. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

Visual Library

gẽ eo quia tempus præfixum à iure interpellabat. In cõtrarium
videtur ꝙ illud tempus nõ currat hodie minori j.in quib. cau.in
integ.reſti.nõ eſt neceſ.l.fi. Dic vt l.ſi ex cauſa.§.ſi in cõmiſſum.
3 ff.de mino.† Ex prædictis recollige diſtinctionẽ bimembrẽ.quã
facit glo.cũ quærit an minor reſtituatur aduerſus venditionem
rei ſuæ factã à creditore iure creditoris,& poſsit rem ab empto-
re auocare dic ꝙ aut pignus incepit ab ipſo minore:& tunc di-
ſtinguit inter prætoriũ & iudiciale ex vna parte & conuentio-
nale ex altera:vt in prin.gl.vſq; ibi. [ſinautẽ à prædeceſſore:] &
iſtam partem cõmuniter tenẽt doct.licet Pe.dicat nõ eſſe fiendã
talem diſtinctionẽ ſed indiſtinctè quodcũq; pignus ſit, non daẽ
reſtitutio,niſi pro enormi damno,vel fraudis conſilio: vt mino-
res facilius reperiãt creditores:& dicit Cy.ꝙ iſta opi. eſt ipſa ve-
ritas. Quando aũt incepit à maiore. Glo.recitat quatuor opi.ſed
reiectis tribus primis tene vltimã, quæ fuit Azo. ꝙ tunc nullo
modo reſtituiẽ minor aduerſus talẽ venditionẽ, quod tamen li-
mita tribus modis:quod patet ex his quæ ſ.dixi. Prima limitatio
eſt qñ aliquid fuiſſet geſtũ cũ minore: qa reſtitueretẽ per gl.q̃ eſt
in l.ſi militaribus.j.de teſta.mili. Secũda eſt qñ nollet reſtitui tã-
quã minor ſed tanquã maior,ꝑpter iuſtã ignorãtiã: qa tũc poſſet
etiã ſi cũ eo nihil fuiſſet geſtũ per not.in l.ſi filius.§. in hac ff. de
verb.obl. Tertia limitatio eſt,qñ creditor vel adminiſtrator non
eſſet ſoluendo,& emptor participaſſet ei fraudẽ;quia tũc in ſub-
ſidium reſtitueretur aduerſus emptorẽ per l.j.j.ſi ven. pign. aga.
extra iſtos caſus habet locum iſta lex & l.Emilius.vt nullo mo-
do reſtitutio concedatur ad reſcindendam venditionem.

Si aduerſus donationem &c. *Rubrica.*

2 *Sponſalitia largitas non fit niſi in rebus mobilibus.*
3 *In actu geſto per minorem, ſi tutor uel curator eſt præſens, abſque eo quod loquatur (dummodo intelligant quod agitur) an hoc ipſo uideantur authoritatem præſtare.*

LEX I.

1 SI quæ. † Minor nõ reſtituitur aduerſus dona-
tionem factam ſponſæ ante nuptias,dũ
modo ſit moderata.h.d.Et ratio eſt, quia videtur
vſus iure communi,cum fecit illud quod commu
niter omnes faciunt ergo &c.vt ſ.de in integ. reſt.
l.fi. In tex.ibi.[congruenti &c.] dic & ſic loquitur de ſponſalitia
largitate quam facit ſponſus ſponſæ de futuro, quia contractis
ſponſalibus mittit ſibi munera conſueta:& ſtatim efficiũtur ple-
no iure ipſius ſponſę:nec indiget talis donatio confirma.quia fa
cta eſt ante contractum matrimonium:& ſic non ob.tit. de don.
inter vi.& vxo. nec iſta donatio reuertitur poſtea ad virum ſol.
ma. Sed pertinet ad mulierem,vel eius hæredes: ideo debet eſſe
moderata,aliàs videretur læſus:& poſſet reſtitui: non autem lo-
quitur de dona.propter nup. quæ fit in recompenſationem do-
tis.& ſol.mat.reuertitur ad virum,ſicut dos ad mulierem:nam il
la quantũcũq; magna ſit,non dicitur maritus lædi ex ea: non in-
diget inſinuatione:vt in glo.quæ incipit [hodie:] & poteſt fieri
etiam in rebus immobilibus:dum tamẽ (ſi erat minor) interniat
authoritas curatoris.vt in l.lex quæ tutores.j. de admi.tut. & ibi
2 no.& etiam decretum iudicis.vt in.l.prædia.j.de præd.mi.† Sed
ſponſalitia largitas non fit niſi in rebus mobilibus & tunc non
eſt neceſſarium decretum iudicis:in immobilibus autem non fit
quia eſſet neceſſarium iudicis decretum:& hic nõ ſubeſſet iuſta
cauſa,propter quã deberet interponi: cum illa donatio non re-
3 deat ad maritum ſecundũ Iac.But.† In text.ibi.[etiam curatore
præſente.] innuit iſte text.ꝙ ſufficiat præſentia tutoris vel cura-
toris in actu geſto per minorem,abſq; eo ꝙ loquantur dummo-
do intelligant quod agitur:& hoc ipſo videantur authoritatem
præſtare:& hoc quidam dixerunt. Sed contrarium tenet gloſ.in
l.etiam.ff.de aut.tu.ꝙ imò requiratur quòd loquãtur. Et de hoc
etiam in l.vbi non voce.de reg.iur.

2 *Poſtquam donaui tibi rem, & dominium in re tranſtuli:no poſſum illam rem alteri donare in præiudicium tui, nec tibi dominium auferre, uel donationem reuocare.*
3 *Donatio facta à minore de re immobili cum decreto iudicis, an ualeat?*
4 *Maior ſi conſentiat alteri maiori, rem ipſius conſentientis uendenti, an perdat ipſe conſentiens dominium?*
5 *Actus quando eſt nullus, reſtitutio in integrum non eſt neceſſaria.*
6 *Adultus, an poſſit donare res ſuas mobiles?*

LEX II.

1 SI in te ac. † Minor conſentiens rem ipſius mino
ris donari alteri ſine decreto iudicis,
præiudicium ſibi non parat:ſed ſi mobilẽ,parat:ſed re-
2 ſtituiẽ.h.d. In tex.ibi.[abſtulit.] † Not.ergo ꝙ poſtquã
donaui tibi rem,& dñiũ in te trãſtuli, nõ poſſum illã rẽ alteri do
nare in ꝑiudiciũ tui:nec tibi dñiũ auferre,vel donationẽ reuoca-
3 re. † In tex.ibi:[ꝑpter ſenatuſcõſulti authoritatẽ:] dic ꝙ requiri
tur decretũ iudicis in alienatiõe rei imobilis ipſius minoris: qđ
hoc nõ interuenit,ſic ergo nõ põt alienare rem ſuã,ſine certa ſo-
lẽnitate:ſic ergo innuit hic ꝙ ſi in hoc cõſenſu interueniſſet iudi
cis decretũ,valeret alienatio. Sed in cõtrariũ vr̃ tex.j.ſi ma.fa.ra.
l.ij.& l.fi.ver.cũ aũt.vbi dicit ꝙ donatio facta à minore de re im
mobili,etiã cũ decreto iudicis:ipſo iure nõ valet. Nam nõ ſuffi-
cit decretũ iudicis:niſi etiã ſubſit iuſta cauſa æris alieni exoluen
di:vt in l.magis puto.§.pe.& l.ſi præſes.de reb.eorũ. ergo debet
hic ſumi ar.à cõtrario ſenſu:poſtquã reperiẽ contrarium in iure:
4 vt no.in l.cõuẽticulã.ſ.de epiſ.& cle. † Colligiẽ etiã hic arg.ꝙ ſi
maior cõſentiat alteri maiori vẽdenti rem ipſius cõſentiẽtis,per-
dat ipſe cõſentiens dñium:nõ ergo videẽ cõſentire vt pretiũ ha-
beat:ſed animo donãdi:vide quod not.Bar.in l.dotẽ.ff.ſo.matri.
Quid ſi cõſentio tibi vendenti rem meã? dic vt in l.ſi fundũ per
5 fideicõ.de leg.j.† In tex.ibi:[nec auxilium] Not. ꝙ qñ actus eſt
nullus,reſti.in integ.nõ eſt neceſ.in l.in cauſæ.in prin.ff.de min.
Poterat aũt hic eſſe ratio dubitãdi ex duplici capi.primò, qa iſte
donãs erat pater:& inter patrẽ & filiũ præſumiẽ animus donãdi
de leui:& quia ipſe donauerat iſtis filijs. Vnde in recõpẽſatione
primæ donatiõis videbaẽ ꝙ iſte donatarius poſſet cõſentire pa-
tri rem illã alteri donãti.per l.ſi verò nõ remunerãdi.§.inde Pa-
6 pi.ff.man. Sed hic patet contrarium. † In text.ibi:[in alijs verò
rebus.] ſubaudi immobi. Sic ergo non:ꝙ minor põt donare res
ſuas mobiles: & valet donatio, ſicut poteſt hic conſentire alteri
ꝙ eas donet. Quod puto verum,ſi non habet curatorem:ſed ſi
ipſum habet: tunc requiritur authoritas: & hic nõ ſubeſt iuſta
cauſa interponendi authoritatem: quia donare eſt perdere. Et
ideo non valeret donatio:ſiue interueniret authoritas:ſiue non:
quia perperam interpoſita eſſet:& hoc probatur.ff.de cura.furi.
l.ab agnato.

Si aduerſus libertatem &c. *Rubrica.*

2 *Sententia diffinitiua poteſt dici decretum.*
3 *Iudex qui reſtituit minorem aduerſus ſententiam, non decidit litem quæ uertebatur inter minorem & eius aduerſarium, ſed eam reſtaurat.*
4 *An tunc partes habeat neceſſe inchoare nouum iudicium, uel proſequi ueterem inſtantiam & acta?*
5 *Aliud eſt pronuntiare quem liberum, & aliud eſt pronuntiare quem liberandum.*
Aliud eſt pronuntiare quem deportatum, aliud quem deportandum.
Aliud eſt abſoluere, aliud pronuntiare abſoluendum.
6 *Licet ex forma ſtatuti iudex in ultimò menſe ſui officij non poſſit aliquem abſoluere ab inquiſitione uel accuſatione, poterit tamen pronuntiare abſoluendum: & an tenebit talis abſolutio?*
7 *Si conſultor cui commiſſa eſt cauſa conſulenda per iudicem, conſulat talem fore condemnandum, uel abſoluendum: & iudex poſtea uiſo conſilio dicat pronuntio omnibus & per omnia ſecundum formam conſilij: an uideatur condemnaſſe, uel abſoluiſſe?*

LEX I.

1 SI poſt. † Aduerſus ſententiam qua pronuntiaẽ mi
norem teneri ad libertatem dandam,poteſt
minor reſtitui:ſi per eam lædatur:ſed poſtquam liberta
tem dedit,licet indebitè, non reſtituitur ad ipſam re
tractandam:ſed contra tutorem vel curatorem ei ſuccurritur,ſi
fuerũt in dolo,vel in culpa.h.d.in effectu iſta l. In text.ibi [poſt
decretũ.] dic vel ſniam diffinitiuã vt j.patet in ver.[ꝓnũtiauit.]
2 † & ſic no.qđ diffinitiua ſnía põt dici decretũ. In tex.ibi.[debet
ꝓnũtiauit.] dic & malè:qa ille ſeruus non debet manumitti.niſi
cõditione impleta:qa ita fuerat ſibi relicta libertas,ſi tibi hæredi
daret x.& ille nõ dederat:& ſic non debebatur ſibi libertas,& iu
dex prountiauit contrarium. Per quod videtur remiſiſſe con
ditionem:vt debeat purè:quia non dicitur deberi quod ſub con
ditione debetur.cum interim nulla ſit nata obligatio:nec etiã il-
lud cui põt obſtare exceptio diciẽ deberi.facit l.eum qui.§.ſi mu
lier.ff.de iureiu.per quem patet ꝙ illud verbum deberi: intelligi
3 tur cũ effectu:& ſic nulla obſtãte exceptiõe. † Itẽ in tex.ibi.[ſibi
inſtaurationẽ admittit.] No.ꝙ iudex q reſtituit minorẽ aduerſus
ſententiam

ſniam, nõ decidit litẽ quæ vertebat inter minorẽ & eius aduer‑ſariũ, ſed eã reſtaurat qa reſcindit ſniam: & ipſi redeũt ad litẽ quę erat ſopita ꝑ ſniam. & in hoc differt à iudice appellatiõis, q deci‑dit negotiũ principale. Nã ꝑ ſolã interpoſitionẽ appellatiõis ſnia erat iã reſciſſa. vñ nõ eſt opus ꝙ iudex appellationis eã amplius reſcindat. debet ergo ꝓnũtiare ſuꝑ negotio principali. aliàs nihil faceret. ſe per implorationẽ reſtõnis in integrũ ſnia adhuc reſciſ‑ſa nõ eſt. vnde ſatiſfacit iudex ſi eã reſcindat: & ſuper negotio principali reponat partes in primo ſtatu: & hoc eſt vtile: qa fuit implorata reſtitutio corã ſuperiore, q nõ erat iudex ordinarius in cauſa. ideo remittunt partes ad ordinariũ iudicẽ, vt iterũ reco‑gnoſcat, & ſentẽtiet inter eas, qd nõ debet facere iudex appel. & ſic reſti. in integ. nõ deuoluit negotiũ principale ad ſuperiorẽ: ſe‑

4 cus in appellatione. quod tene mẽti. & hoc tangit hic Cy. † An autẽ habeãt neceſſe partes inchoare nouũ iudiciũ, vel ꝓſequi ve‑terẽ inſtãtiã, & acta: tetigi. s. ſi aduer. rẽ iud. l. j. & etiã Bar. ibi tan‑git ante fi. Pro declaratiõe gl. quæ incipit. [per in integ. reſtit.] Op. cõtra primũ dictũ ꝙ ille minor nõ habet neceſſe petere reſti tutionẽ aduerſus illã ſniam, cũ ꝑ eã nõ ſit læſus. nã dũ ꝓnũtiauit libertatẽ deberi, & ipm teneri ad manumittẽdũ, licet nihil dixe‑rit de cõditiõe, ſubintelligit illa cõditio. ſ. dũmõ prius ĩpleat cõ‑ditionẽ de dando x. prout colligitur ex ll. quas allegat gloſ. ff. de reſcin. ven. l. pe. & ſi quis omiſ. cau. teſt. l. quia aũt. §. fi. Gl. reſpon det ꝙ hoc debet intelligi qñ dixit expreſsè in ſnia ꝙ debeatur li bertas, abſqꝫ eo ꝙ det x. aliàs ꝓcederet cõtrariũ quod eſt diuina‑re. vnde Cy. ſecundũ Pet. dicit ꝙ verba ſentẽtiæ nõ patiuntur in hac l. talẽ cõditionẽ ineſſe. pronuntiauit enim libertatem deberi. quod non poteſt intelligi niſi purè: quia (vt ſupra dixi) qd de‑betur ſub conditione vel in diem, nõ ꝓpriè debet: ideo per hãc ſniam omne obſtaculũ videt remotũ. In ll. aũt cõtrarijs verba po terãt pati talẽ cõditionẽ ineſſe. Et pro hoc allego bonũ text. cum gl. quẽ ipſi nõ allegãt in d. l. eum qui. §. ſi mulier. ff. de iureiur. vbi de directo fit illa diſtinctio. facit. l. Mæuio. §. à me. de legat. ij. vel aliter ſecundũ alios, aut per illum minorẽ hæredẽ fuit oppoſita exce. ꝙ nõ debeat libertas niſi cõditiõe ĩpleta, & hoc nõ obſtãte iudex ꝓnũtiauit libertatẽ deberi: tũc ſine dubio vr illã exceptio nem repuliſſe per l. ꝙ in diẽ. §. ſi rõnẽ. ff. de cõpẽ. & tũc eſſet ſęſus aut illa exceptio nõ fuit oppoſita, & tũc redeas ad præcedẽtẽ di ſtinctionẽ, tũc aut iudex fuit vſus talibus verbis quæ nõ pñt ſe‑cum cõpati talẽ tacitã cõditionẽ, & idẽ: vt in hac l. aut poterãt pa ti. & tũc ſubintelligit cõditio, dũmõ prius cõditionẽ adimpleat per l. quibus & ad hoc bene facit. l. ſi duo. §. Marcellus. ff. de iure iur. vbi ſi iuraui te mihi vẽdidiſſe rẽ, & ſic habeo actionẽ ſicut ſi fuiſſet pronuntiatũ, tñ ſubintelligit dũmodo pretiũ ſoluat. licet de ipſo nulla ſit facta mentio in ſnia vel iuramento. Debes aũt ſci‑re ꝙ oppoſita exceptiõe iudex debebat reum abſoluere, cũ ante conditionẽ nõ ſit nata obligatio. l. qui hæredi. in fi. de condic. & demonſt. iuncta l. bouem. §. quæ ſub conditione. ff. de ædil. ędic. ſed exceptione non oppo. ſi conſtabat ſibi vt iudici libertatẽ de‑beri ſub conditione, vel in diem, poterat pronunciare eam debe ri adueniente die, vel condi. ar. l. quod ſi in diẽ. in prin. ff. de peti. hære. quod not. Barto. j. de excep. & per Bald. in l. exceptionem. facit l. ij. §. illud. ff. de fideicom. liber. Oppo. vltimò ꝙ etiam ad‑uerſus ſententiam (licet non ſit ſecuta manumiſſio) non poſſit reſtitui vt j. eo. l. fi. Sol. aduerſus ſententiam, qua pronuntiatur li bertatẽ deberi in futurũ, poteſt reſtitui: vt hic: ſed aduerſus illam qua ꝓnuntiat libertatẽ iam competere, vel competijſſe, non põt reſtitui ſicut nec contra manumiſſionem: vt in l. contraria. licet enim talis ſententia non det libertatem: ſed declaret iam datam: eiuſdem tñ virtutis eſt cuius eſt ipſa manumiſſio, per quam da‑

5 tur libertas, † & hoc vult illa gloſſ. in fi. quæ ſemper allegatur ꝙ aliud eſt pronuntiare quem liberum, & ad aliud quem liberan‑dum. Sic aliud ꝓnuntiare quem deportatũ, aliud quem depor‑tandũ. Item aliud eſt abſoluere aliud pronuntiare abſoluendũ. [a]

6 † Et per hoc dicunt doct. ꝙ licet ex forma ſtatuti iudex in vlti mo menſe ſui offi. cij non poſſit aliquem abſoluere ab inquiſitio ne, vel accuſatione, poterit tamen ꝓnuntiare abſoluendum. Et illud pluries vidi de facto. Nec per hoc incidet in pœnam ſtatu ti. Et ſi ſnia tranſiuit in rem iudicatam, ſucceſſor eius tenebitur abſoluere. Vel fortè dicendum eſt ꝙ illud videat factũ in frau‑dem ſtatuti, & ſic illa ꝓnũtiatio non ſit ſeruanda: ſed habeat ſuc ceſſor videre an veniat abſoluẽdus, vel cõdẽnandus. & hoc plus placet. Ideo & iudex nõ incidit in pœnam ſtatuti cum ſua pronuntiatio nõ ſortiat effe

7 ctum. † Item inducit ꝙ ſi conſultor cui cõ‑miſſa eſt cã cõſulenda per iudicẽ, conſulat talem fore condẽnandũ, vel abſoluendũ: & iudex poſtea viſo cõſilio dicat ꝓnuntio in omnibus & per omnia ſecundũ formã con ſilij: ꝙ ille nõ videat cõdẽnatus, vel abſolu tus: cũ cõſultor nec abſoluat nec condẽnet per verba ſua: ſed declaret cõdẽnandũ vel abſoluendũ per iudicẽ. Non debet ergo iu‑dex ita loqui: ſed debet dicere cõdẽno vel abſoluo, qa cõſultor fuit locutus per verba futuri tpis: cũ ꝑ præſentia loqui nõ poſſit qa nõ ꝑtinebat ad eũ cõdẽnatio vel abſolutio: ſed iudex ad quẽ pertinet, debebat loqui per verba præſentia. Sed Io. An. in addi. Spe. in tit. de excep. & repli. §. viſo. videt tenere talem pronũtia‑tionem iudicis non valere: cum debeat continere condemnatio nem vel abſolutionem, & non contineat. ar. j. de ſenten. l. cum iu dex. Tu dic ſecundũ Iac. de Are. ꝙ imò valet, & quod iudex vi‑detur feciſſe illud quod conſultor dixit ipſum debere facere: vi‑delicet ꝙ condemnauerit vel abſoluerit: & ſic dicta ſententia tal tem æquipollenter continet condemnationem, vel abſolutionẽ. Quod etiam tenuit quidam vocatus Ioan. Facioli de Piſis anti‑quus doct. & etiam Bar. conſuluit vt res potius valeat quàm pe‑reat. facit l. fundus. ff. de reſcin. ven.

a ¶ Abſoluendũ. Adde circa hoc Bart. & ibi con. in l. fundus. ver. vlti. ff. de reſcin. ven. Lu. Ro. in ru. de arbi tri. Alex. latè in l. j. §. ſi qs ita. col. iij. in fin. ff. de ver. obl. Ang. in cõſ. ccxix. Et an talis ſnia dicat cõdẽnatis. ꝑ eundẽ Pau. de Ca. in ſuo cõſ. xv. ſcip. ꝑ clariori. Fran. Da.

2 *Synodus quid ſit?*

LEX II.

1 ET ſi minor. † Dolus manumiſſi nõ reddit da tionẽ libertatis nullã: ſed facit cõ‑tra ipſum cõpetere actionẽ ad intereſſe: & ætas manu mittẽtis nõ facit vt det reſtitutio aduerſus libertatẽ iã

2 datã. h. d. Ad euidẽtiã debetis ſcire. † In tex. ibi. [in cõcilio.] gl. exponit. i. cã cognita: qa tũc ibi fit cõgregatio, & inde traxit no‑men cõciliũ prælatorũ: & illud eſt vocabulũ latinũ. & dicit etiã ſynodus & hoc eſt græcũ. & ita dicit decretũ. diſt. xvij. vel xviij. Minor enĩ xx. ann. per l. æliſeſcentiam non poterat manumittere ſeruum ſuum, niſi coram iudice, & cauſa cognita: & tunc diceba tur facta in concilio, & vindicta illa manumiſſio. ff. de ma. vin. in rubro & nigro. & quid ſit vindicta ibi no.

2 *Iudex qui cognouit de cauſa ciuili, poteſt incidenter reperto crimine circa contin‑gentia cauſæ ex officio ſuo & extra ordinem delinquentem punire?*

3 *Iudex maleficiorum, poteſt incidenter de cauſa ciuili cognoſcere.*

LEX III.

1 QVos retrahi. † Libertas non legitimè data: po teſt à minore retractari. quate‑nus de facto proceſſit. ſecus ſi legitimè data eſt. h. dicit. Defectus ergo ſolennitatis reddit actum nullum, ſed ſi nõ deficit ſolennitas: licet ex actu minor lædatur, qa valet actus nõ facit fauor ætatis ipſum reſcindi: quia maior fauor eſt liberta tis, quã minoris ætatis: & bene patet hic illud quod hic dicit glo. in l. j. s. ſi aduer. ven. in gl. fi. quod fortius eſt ius cõmune quam priuilegiũ. qñ enĩ deficit ſolẽnitas: ius cõmunę eſt in omnibus ꝙ actus ſit nullus, ſed qñ actus eſt validus, ꝙ debet reſcindi, hoc

2 nõ eſt in priuilegio ætatis, vel abſentiæ. † Allegat etiam tex. in fi. ꝙ iudex qui cognouit de cauſa ciuili, poteſt incidenter reperto crimine circa contingentia cauſæ ex officio ſuo, & extra ordinẽ

3 delinquẽtem punire. facit l. nullum. j. de teſti. † Sic econtrà iudex maleficiorum poteſt incidenter de cauſa ciuili cognoſcere: nam ſi condemnat furem ad furcas, poteſt etiam ipſum condemnare ad reſtitutionem rei ſubtractæ. facit. l. quod euitandi. j. de condi. ob tur. cau. & l. interdum. §. qui furẽ. & ibi no. per Bar. ff. de furt. & per Cyn. in l. quoniam multa facinora. in fi. j. ad l. Iuliam. de vi publi. & per Inno. in c. cum oporteat. de accuſ.

LEX IIII.

1 IN iudicio. † Aduerſus ſententiam qua pronũ‑tiatum eſt quem eſſe liberum, non poteſt minor reſtitui. ſicut nec aduerſus dationẽ liber‑tatis. h. d. dic vt in l. j. s. eodẽ. etiam hic eſt caſus ꝙ for‑tius eſt ius commune appellationis, quàm priuilegium ſpeciale reſtitutionis in integ.